

Norske trolldomsprosesser

Prosessnummer: 28a

Tiltaltes navn: Torgerd Lystved

Årstall: 1667

Sted: Rakkestad i Østfold

1) Rakkestad tingbok 17.
Vembe 1667.

no 212.

4667,

2) Rakkestad tingbok 3
1667.

1) Arnund og Torgier Lysched (Rakkestad)
Tribjant Skipsvelt.
1667.

Beskyldinger av en
fra livet dunt komme.

2) Gierbend Torper Rakkestad 1667.

noen skjeldsord, men det ser
ikke ut som saken blir fremmet.

fol. 26^a.

Anno 1667 dend = 28 junj, er holden almindelige
sageting i Schibsved sogn paa Æng ibm. - -

1) Marij Andersdatter.

fol. 24^a.

Amund og Torgier
Lystved.

En kvinde, "som fra hendes lifff er dømt" har anklaget sin tidligere husbond, Amund Lystved for å være medskyldig i de dyveries hæn har gjort. Dessuten fortæller hæn andre graverende ting om hæn fra den tid hæn var i hans tjeneste. Ængang "haffuer hand bedet hende, att hæn skulle gaae i Anders Lystveds faehuus, och malchet ett par scheer blod melch, aff huer kø, hülchet hæn och gjorde, och vor om julle odd, hæn sly gierning bedreff, hülchet de komb, i deris eget fae,

Bereltte endog, att hand haffde begieret, anden gang, aff hender att hæn paa lige maader, skulle giøre saae, saa skulle hæn bekomme ett handsche schind - - - -

Noch bekiender, att hand komb hende, bill, att sage mög aff Anders Lystveds möding, och det komb Amund vdi sit fae, flige maader beretter att Amund og Anders Lystveds fae, haffde samme siuge. da

fol. 28^b.

Bad Torgier Lystved hende, hæn skulle laget, ett schoe bræt, och sage det køien landet, og sla ^{hæn} paa Torð Frandimbs jorde, hülchet hæn jøhe gjorde, mens slog det. vd, ved hans egen lade, og groff schoer bredet i jorden,

flige maader, beretter att ^{hæn} hæn kiernet, nemlig Torgier Lystved, och hæn icke kunde

fol. 28b

fosse smør, da kasted hün kiernet bort, och
bad döden och diefvlen schülle kierne, dog saa
kiernen igjen och kiernet, saa fick hün strax
smør,

Ellers bekiente i dag dend-28 junj, for reben
saaledes,
att dend sidste gang, hün kiente, Amünd Lystved,
da var hand borde j engen og sloeg, och
hün beredde, da bad hand hende hün schülle
lösche sig, küilchet hün och saa gjorde,
och satte de sig, under end gran, ved end
gamel syregield, da sagde Amünd till
hende, der som du vil, effter giffis dett
aars lön, da schall jeg komme dend gran
ti^[sic] att melche, ved denne kniff, da selde
hand sin selle kniff i garden, och melchet
hünd melch, aff kniffuen, lige som end
quinde, schülle melche aff sit bröst, " - -

Amünd og Torgier
Lystved.

fol. 29a.

Videre beretter Mari Andersdatter, at da Amünd
Lystved i sin ungdom gik på frierföter till
sin för outalle kone Torgier, blev han advart
av naboen mod å feste sig ved "dend var voff
daatter, ja jeg loffuet hamen det, att
hand schülle sere det paa sin soette seng,
sagde Amünd, jlige maade schülle hand
granne det samme betalle, rödterne aad
mü rötter aff faet, mens en anden lide,
schall de aede nese aff hamen." - -

fol. 30b.

Marte Lystved vidner: "-- forleden pindsdag,
lön var siden, kom der end vandrendes quinde,
och kaffde end liden pige med sig, küilchet

Annind og Torgier
Lysved

var hos Annind pindrafften, første och anden
pinddag, och samme kvinde var hos hende, och
sagde hende at hendes fae var forgiort, hün vilde
schaffe hende bedre, mens hün vilde sig med hende
jnted befatte," - - - - -

fol. 33b.

x) På Marys auklage,
som i motseking til
auklagen for broldom,
var fremkommet "for
end hün bleff dömt"...

fol. 35a. T.L.

Annind Lysved bliv dömt for Lyveried, "hans
egen fornime under Kongl. may. Bronen (schall)
vere for brott." - - - - - "4 juli 1667 paa Eng,"

fol. 35b.
36a.

"Anno 1667 denns 24 juli" holdes ting paa Tveiter, hvor
Annind Lysved forsvare sig mot "Maren Anders-
dotters bekiendelse, om det broldoms kunst hün
schulle om hamem haffuer bekient, siden hün bleff
dömt," - - - - - "och gandsche negted sig gierning,
ey att vere schyldig wdj" - - - - -

fol. 36b.

"Anno 1667 denns = 16 augustj" - - - holder atter ting paa
Tveiter ("öffre Tveiter"). Her fremkommer Anders Lysved
og sier, "att hand vilde bevise, att hand (nemlig
Annind) haffuer loffuet, att hand schulle faae
end fandens ferd, och slikt vilde bevise, ved Thommes
Kalsrud Buset, och hans kvinde, sampt Anne
Kalsrud,
Kongl: may foruzet forneme hand burde römme
sognet, och vor dömt begierendes,

fol. 37a.

Da effter till Lalle giennelle, och denne sags
offüerveylig omstendigheder, er denne sags
löisighed offüer vejet, der aff formeende
att dend fange Maren Andersdatter, /: som
effter dömt: seneste ved rebbesstedet, Langelj
vdstod for hendis mefgerings schyld, sin

Vembe 1667.

fol. 37a.

Amund og Torger
Lystved

V hülche forsbases,
att ett erlig menisches
vinesbyrd,

schræff, haffuer paa Eng dend - 23 junj sist
foreleden, da almindelige sage ting holdes, /: effter att
küm sin domb haffuer erlangt: / videre bekiemt paa
Amund Lystved och hans quinde Torger Christophers
datter, att de künde bedriffue broldoms konst,
som ellers hendes bekiendelse findes jndført, da
noe mand hendes bekiendelse, i mod adskillige
^{komplet} Statutes confereres /: da findes wdj sagen stor
mefelighed: / först veed høj priptlig lands lov
TEB 4 cap som taler, att end manns vidne
er som jnhed, och søu menns, som sig,
vden der i med føres bedre vinesbyrd, /: der
ej er lov for vnder: / allenne med sit vinesbyrd,
kand beschedige nogen mands lifff, godby,
eller øre, meget mindre det menische der er lov
for vden, hülchet videre ved Christiann tertj
resses, artichs 18 forklares, att ingen vdidische
mennesche, broldfolch, süffue, och des lige,
schall beschedige nogen mand, med deris
vinesbyrd, huad de vilde sige eller vidne, paa
nogen, er der fore Amund Lystved for
sliq fanges bekiendelse fikient,

Förigden begierde copie aff dommen, och Amund
Lystved och Amund Lystved originalen,

fol. 35^{to}.

--- Anno 1667 dend - 29 november --- ting i
Vaalle sogn --- Amund Lystved, aff Schibbved sogn, er
fremkommen, och begieret aff kongl: may förtzet velforetändige mand, Hendrich
Søffrenson, att hand vilde paa hans, och retten vrgime, tillspørge menige
almue, her i Vaalle sogn, boendes, effter dj hand er der barne fød och opvoen, om
nogen aff almuen der noget haffde kænne att beschylde, jmidlertid hand der
haffuer veret /: effter dj hand aff ett quindfolch, som i Skibbved sogn ved Langelj
bleff hendredd / er beschylt for süffueri och broldoms konst. /: / hoer da al.
muen svares, att saalenge hand der haffuer veret i böiden, anstillet
hand sig, som end erlig Karl anstod, och i syndelighed Süend Veller søn,
Clair Süendson; som her for retten till stod, hand hans fader, paa end
seuden aars tid haffuer hent och jlige maader sig erligen anstelt,
hülchet Amund Lystved begierde tingvinde effter, som jake künde veyres,

fol. 24a.

Den 28 september (1667) holdte vi atter ting
paa Biornessad - - - - -

fol. 24b.
2

Gierbrud Torper haffde i rest skeddindt
Maridt Torper for^{re} Hansis quinde for hün
schulle schieldet hinde paa herndis erre,
och kall hinde enn ^(sic) sold quinde, at höire paa
diffe winde,

1. Ole Rierbakken bekiende at haund kom ind i
Hansis stue som var Sd^g: Hansis dag moed
affkemen, da sagde Hansis quinde for^{re} Marid
till haunen - - - - - sagde hün och
for haunen at hün haffde offuerschridt
Gierbrud Torper med kindifs münd och kaldet
hinde offendlig enn brolddieffuel, sagde och
at hün sagde till Gierbrud, du har sat dieffuelen
sienside, saa haund siemer icke dig, der for
har du junket, sagde och at hauns broder
Haltvor var der junde samme tid, om det
ellers künde künge viste haund icke, men
dog höide haund icke at Marette sagde forsch^{re}
till Gierbrud eller höide dennom nogidt brette
sammen, arndet enn Maridt sagde for haunen
at haffue saa sacht till Gierbrud

Gierbrud Torper

Noe mere av interesse om
dette "schilderj" sees ikke.

T. L.